

Večje investicije v obrti

Mnenje delegata obrtnikov iz Ljubljane

Ivan Curk, upravnik pekarnice »Ajdovščina« v Ljubljani in predsednik okrajne obrtne zbornice, bo na kongresu zastopal obrtno dejavnost tega okraja.

Industriji primanjkujejo kadri

Eden izmed takih problemov so kadri za industrijo. Problem ni nov, v predkongresnih dneh so ga le aktualizirali. O njem so pred kratkim razpravljali v zborih proizvajalcev okrajnega in občinskega ljudskega odbora v Karlovcu. V industriji karlovskega bazena je namreč strokovna raven delavcev nizka, število šolanih strokovnjakov pa premajhno. Neka komisija zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora je zbrala podatke, po katerih primanjkuje Tekstilni industriji v Dugi Resi 37% visokokvalificirane in 65% kvalificirane delovne sile. Lesno industrijskemu podjetju, ki je eno izmed največjih na Hrvaškem, primanjkuje 80% visokokvalificirane delovne sile. Industrija usnja »Ivo Marinković« bi potrebovala še 77% visokokvalificiranih in nad 60% visokokvalificiranih delavcev in uslužbencev. Enak je položaj tudi v kovinskih podjetjih.

Storjeni so bili ukrepi

S seminarji in tečaji so se kolektivji že doslej prizadevali, da bi stanje kadrov popravili. Tovarni »Jugoturbina« in Bombažna industrija v »Dugi Resi« sta odprli tudi svoje mojstrske šole, toda položaj se ni bistveno izboljšal. Zato je letos okrajni ljudski odbor ustanovil sklad za kadre, v katerem se bo nabralo nad 47 milijonov din. Na zadnji skupščini odbora so zbori sprejeli program porabe teh sredstev. Ta program določa gradnjo treh novih industrijskih šol: kovinske, tekstilne in usnjarske smeri. Te šole so že doslej obstajale, imele pa so le majhno zmogljivost in slabe delovne možnosti. Z zgraditvijo novih šol bo karlovska industrija, kakor računajo, v naslednjih petih letih dobila približno 1000 šolanih delavcev.

Tako so priprave za kongres nedvomno prispevale, da so se lotili reševanja aktualnih problemov industrije in gospodarstva mnogo hitreje in konkretnije.

I. Palangić

Nekaj statistike o delavskih svetih

V naši državi je 6.993 delavskih svetov. Od skupno 124.561 članov delavskih svetov, izvoljenih po podjetjih z več kakor 30 delavci, je tri četrte delavcev. Največji odstotek deleža delavcev v delavskih svetih je v industriji, rudarstvu, obrti, kmetijstvu in gozdarstvu. V obrti dosega ta odstotek 87 odstotkov. Najmanj delavcev v delavskih svetih je v prometu.

Struktura delavskih svetov po kvalifikacijah kaže, da je največ kvalificiranih delavcev (51,3%), nato visokokvalificiranih (19,2%) in priučenih (18,5%), najmanj pa je nekvalificiranih. Če to pogledamo ločeno po gospodarskih področjih, tedaj prihajajo v industriji, rudarstvu in trgovini za kvalificiranimi priučenimi, medtem ko je za kmetijstvo značilno, da imajo delavski sveti le 3 odstotke kvalificiranih delavcev. V najboljšem položaju je obrt, ker je v sestavi delavskih svetov le 4 odstotke nekvalificiranih članov.

Kolikor vzamemo kot kriterij leta starosti, znaša odstotek članov od 26 do 35 let 45,3%, od 30 do 45 let 25,3%, a do 25 let 12,9%. V naših delovnih kolektivih je 16.122 mladincev, medtem ko znaša število žensk 18.992. Industrija in rudarstvo sta na prvem mestu po številu mladincev, trgovina pa po številu žensk.

Lani je bilo največ sestankov posvečenih proizvodnim stroškom, kakovosti in realizaciji, in to 9,5%, nadalje 9,4% poročilom o delu upravnih odborov, 7,9% planom podjetij in zaključnim računom, 7,5% delovni disciplini, 7,2% izdelovanju tarifnih pravilnikov in 7,1% planom investicij in rekonstrukcij v podjetju.

V l. 1956 je bilo 31.137 sestankov delovnih kolektivov zaradi razpravljanja o delu organov delavskega samoupravljanja. V 161 podjetjih so imeli referendum. Delavski sveti so sklicali 13.204 sestankov, sindikalne podružnice pa 17.933.

V zvezi z zaostajanjem obrtne dejavnosti v tempu razvoja v primerjavi z drugimi gospodarskimi vejami se kaže kot osnovni problem potreba, da se v obrti ustvarjena sredstva vračajo nazaj v to vejo v obliki investicij. Zadnja leta je bilo namreč ugotovljeno, da se sredstva, ki so namenjena za obrt trošijo delno v druge namene, hkrati pa obrt zaostaja in ne more zadovoljiti potreb industrije in prebivalstva. Glavni vzrok za tako stanje je, da prav uslužnostne delavnice in uslužnostne obrtne dejavnosti, ki so nam najbolj potrebne, niso sposobne, da bi najemale kredite za investicije in tehnično opremo, zaradi česar čedalje bolj prehajajo od uslužnostnih in tehničnih dejavnosti k serijski proizvodnji.

Drugo važno vprašanje, ki se zastavlja, je preobremenjenost obrti z administrativnimi in knjigovodstvenimi posli.

Tretje vprašanje pa, ki se že več let odpira v obrti, je pravilno in stimulatивно nagrajevanje kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, ki so bili doslej v slabšem položaju kakor delavci v drugih gospodarskih vejah.

Od kongresa delavskih svetov pričakujemo, da bo rešil tudi ta vprašanja, ker je od njih v znatni meri odvisen tudi nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja v obrti.

Ferid Kulender, obrtnik iz podjetja »Instalater« v Sarajevu:

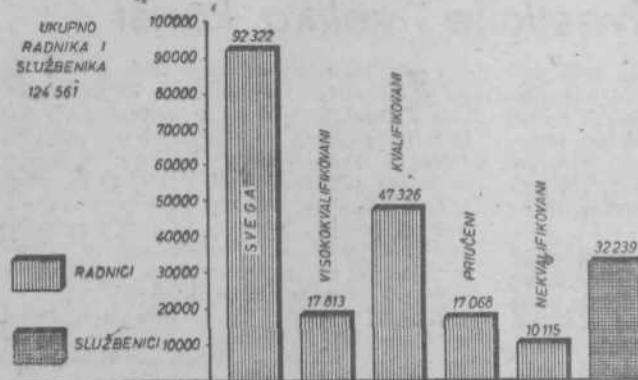
»Praksa je, da dobi gradbeno podjetje od investitorja objekt in sredstva na razpolago, obrt pa, ki pogosto opravi polovico del, izvršuje obrtne usluge iz svojih skromnih sredstev. Rešitve ne vidimo v povečanju obratnih sredstev, temveč v tem, da se s posebnim predpisom del kredita, določen za obrtne usluge, deponira ali rezervira za tistega, ki izvaja dela, a ne za tistega, ki jih je v celoti vzel v zakup. Taka praksa je pogosto spravila v težaven položaj naša, večinoma majhna obrtna podjetja in njihove delavske svete. V tem je treba iskati vzroke, da se ponekod v obrti ni čutilo dovolj delavskega samoupravljanja in njegova vloga.«

Strokovno usposabljanje delavcev

Na prvem kongresu delavskih svetov bo karlovske delovne kolektive zastopalo 21 delegatov. Seznanili bodo kongres z nekaterimi problemi iz dela svojih kolektivov.

V poročilih industrijskih kolektivov o sedemletnih izkušnjah delavskega samoupravljanja so karlovska podjetja obdelala tudi vrsto drugih vprašanj, kakor so na primer: ekonomsko politiko podjetij, razmerje med podjetji in komunom, problem proizvodne kooperacije in druge. V razpravljanih o teh vprašanjih so bile poudarjene slabosti, napake in pomanjkljivosti v načinu vodenja, v vodenju ekonomske politike in podobno, hkrati pa tudi problemi, ki jih bodo karlovske delegati predložili na kongresu.

ČLANI DELAVSKIH SVETOV PO KVALIFIKACIJAH IN STROKOVNI IZOBRAZBI

Risba kaže, da štejejo delavski sveti skupaj 124.561 članov, od tega 92.322 delavcev in 32.239 uslužbencev. Od delavcev je v delavskih svetih največ kvalificiranih, nadalje visokokvalificiranih in priučenih, najmanj pa je nekvalificiranih.